

Hydrogenproduksjon til maritim transport 2027

Versjon 13.02.2024

For innspill fra markedet til endelig utforming av støtteprogrammet

Frist for innspill: 1. mars 2024

1 Hva kan det søkes om støtte til?

1.1 Formål

Støtteprogrammets formål er å bygge opp under de første verdikjedene for hydrogen som drivstoff i maritim sektor i Norge. For å lykkes med dette er det nødvendig at hydrogen som drivstoff blir tilgjengelig til en konkurransedyktig pris sammenliknet med fossile alternativer, samtidig som aktørene i verdikjeden oppnår lønnsomme prosjekter. I tillegg må hydrogenet være tilgjengelig på flere geografisk spredte lokasjoner langs kysten, slik at fartøy kan operere uten å slippe ut CO₂ i kommersiell drift i spotmarkedene eller i faste ruter.

Gjennom å støtte prosjekter for produksjon av hydrogen, vil programmet søke å bidra til at den nødvendige infrastrukturen for å realisere de første verdikjedene etableres. Dette vil da få demonstrert de nødvendige teknologiene, modnet leverandørkjedene og opparbeidet viktig erfaring med hydrogen som drivstoff. Basert på dette kan en satsing på hydrogen som drivstoff i maritim sektor tas videre med ny virkemiddelbruk eller endrede rammebetingelser etter 2030.

Støtten vil tildeles gjennom konkurranse, med kostnadseffektivitet som viktigste rangeringskriterium.

1.2 Tematisk avgrensning

Den tematiske avgrensningen for dette programmet er investeringsstøtte til prosjekter som skal produsere hydrogen fra kraft og tilby dette som drivstoff til maritim sektor i Norge.

1.3 Tre konkurranseområder

For å sikre forsvarlig spredning av prosjektene som tildeles støtte, vil konkurransen deles opp i tre geografisk avgrensede konkurranseområder. Prosjektene vil konkurrere internt med hverandre innad i disse områdene. Dette er videre beskrevet under kapittel 4.3 *Konkurranseområder og krav til minsteavstand mellom støttede prosjekter*.

1.4 Krav til prosjekt

Følgende krav må oppfylles for at et prosjekt skal kunne kvalifisere for å kunne motta støtte.

1. Prosjektet må produsere hydrogen fra kraft ved vannelektrolyse, og være iht. kravene for såkalt «RFNBO hydrogen» under [EUs andre fornybardirektiv](#) (Directive EU 2018/2001 og endringsdirektivet Directive EU 2023/2413) med tilhørende [to delegerede rettsakter](#).
2. Hydrogenet skal kunne selges til fartøy i maritim sektor på det åpne markedet:
  - a. Infrastruktur for bunkring (eller annen relevant infrastruktur for å få hydrogen om bord i fartøy) skal være en del av prosjektet. Unntak fra dette kravet gis om det kan dokumenteres at infrastruktur er tilgjengelig som prosjektet kan benytte seg av.
  - b. Utover dette stilles det ikke krav til hvor stor andel av hydrogenet som må tilbys maritim sektor, eller på hvilken form hydrogenet tilgjengeliggjøres (som komprimert, flytende, hydrogenert olje e.l.).
3. Prosjektet må tilby hydrogen til maritim sektor i tilknytning til en lokasjon med minimum 4 000 årlige fartøypasseringer, i henhold til [Kystverkets AIS-data for 2023](#). Følgende krav gjelder:
  - a. Passeringene som angis skal ikke inkludere fartøy under 24 meter, og ikke passasjerferger i rutegående, innenriks trafikk
  - b. Infrastrukturen for bunkring/fylling må være tilgjengelig ved lokasjonen hvor målingen av fartøypasseringer er gjort, eller på en lokasjon som ikke innebærer mer enn 10 nautiske mil i ekstra seilingsrute sammenliknet med normal rute/trafikk for fartøyene.
4. Prosjekteier må signere kontrakt om tilsagn om støtte senest 4 uker etter offentliggjøring av resultatet av konkurransen.

5. Endelig og økonomisk forpliktende investeringsbeslutning skal være fattet senest 3 måneder etter signert kontrakt med Enova. Med økonomisk forpliktende, henvises det til definisjonen for «start of works» gitt i [det generelle gruppeunntaket for statsstøtte](#) artikkel 2, punkt 23.
6. Prosjektet skal settes i drift senest 2,5 år etter signert kontrakt med Enova.
7. Prosjektet må driftes iht. alle krav i dette dokumentet i minimum 5 år.
8. Prosjektet har et støttebehov som ikke overskrider 400 millioner kroner.

Om kravene brytes i løpet av prosjektperioden eller de første 5 driftsårene vil tilsagnet kunne kanselleres, eller støtten vil kunne trekkes tilbake om den alt er utbetalt.

Merk at Enova ikke kan støtte prosjekter som ville blitt gjennomført uten støtte. Søknaden om støtte må derfor sendes inn før prosjektet er besluttet gjennomført, igangsatt eller at søker på annen måte har forpliktet seg til å gjennomføre prosjektet.

1.5 Støtterettslig grunnlag for støtte under programmet

Støtte tildelt gjennom programmet faller innenfor EØS-avtalens definisjon av statsstøtte og krever derfor en støtterettslig hjemmel.

Programmet er etablert med hjemmel i det generelle gruppeunntaket for statsstøtte, artikkel 41; «Investment aid for the promotion of energy from renewable sources, of renewable hydrogen and of high-efficiency cogeneration».

Dersom det søkes om mer enn 30 millioner euro for et prosjekt og Enova vedtar slik støtte, må denne støtten notifiseres til Eftas overvåkningsorgan (ESA). En slik notifikasjon vil medføre en mer omfattende saksbehandlingsprosess og Enova kan ikke garantere for utfallet. Støtte kan i slike tilfeller ikke utbetales før det eventuelt foreligger et positivt svar fra ESA.

1.6 Annen offentlig støtte til prosjektet

Prosjektet kan ikke motta annen offentlig støtte til de samme kostnadene som de som kvalifiserer for støtte gjennom dette programmet.

Dersom prosjektet har mottatt annen offentlig støtte eller søkt om slik støtte, så skal dette framgå av søknaden. Informasjonen skal gis uavhengig av om denne støtten er til andre kostnader enn det som er omsøkt gjennom dette støtteprogrammet.

2 Hvem kan søke?

For å kunne søke støtte fra Enova må søker:

- Være et selskap som er registrert i enhetsregisteret i Brønnøysund.
- Ikke være et selskap i økonomiske vanskeligheter (Se Vedlegg A til disse programkriteriene).
- Ikke ha utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig utbetalt statsstøtte.

Enova vil ikke yte støtte, hvor dette er i strid med sanksjoner vedtatt av EU eller norske myndigheter. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, støtte til:

1. fysiske eller juridiske personer som er listeført i EUs eller Norges sanksjonsregimer,
2. foretak som eies eller kontrolleres av fysiske eller juridiske personer som er listeført i EUs eller Norges sanksjonsregimer, og
3. foretak som er aktive i sektorer underlagt sanksjoner, i den grad støtten vil være i strid med EUs eller Norges sanksjonsregimer

En oversikt over sanksjoner vedtatt av norske myndigheter er tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/Eksportkontroll/sanksjoner-og-tiltak1/sanksjoner-ogtiltak/id2008477/>

Dersom det er flere selskap som står bak en søknad (et konsortium) skal det være ett selskap som er ansvarlig for søknaden og kontraktsinngåelsen med Enova og som representerer de øvrige selskapene bak søknaden. Alle deltakerne i konsortiet må oppfylle samtlige krav som beskrevet ovenfor.

3 Kvalifikasjonskriterier

For å kunne søke om støtte gjennom programmet må samtlige kvalifikasjonskriterier være oppfylt. Søknader som ikke oppfyller alle kvalifikasjonskriteriene, vil bli avvist. Dokumentasjon gis i prosjektsøknaden med obligatoriske vedlegg. Se kapittel 8, *Dokumentasjonskrav*.

3.1 Prosjektet må være innenfor programmets formål, tematiske og geografiske avgrensning og krav til prosjekt

Prosjektet må bidra til å oppfylle programmets formål, være innenfor programmets tematiske avgrensning og krav til prosjektet, som beskrevet i kapittel 1.

3.2 Søker har god gjennomføringsevne

Søkeren må ha dokumentert tilstrekkelig gjennomføringsevne¹ for prosjektet. Kravet gjelder både finansiell, teknisk og organisatorisk gjennomføringsevne.

3.2.1 Finansiell gjennomføringsevne

Søkeren må ha stabile og tilstrekkelige finansielle ressurser til å opprettholde sin aktivitet i hele prosjektperioden og til å gjennomføre og drifte investeringen.

Søker og eventuelle prosjektpartnere må ha dokumentert finansiell gjennomføringsevne, det vil si at virksomhet(e) har dokumenterte og realistiske planer for finansiering av prosjektet.

Søker må sannsynliggjøre gjennomføringsevne også dersom prosjektet skulle drøye ut i tid eller dersom kostnadene skulle bli høyere enn antatt. Risiko og risikohåndtering for prosjektet, med tilhørende beskrivelser for hvordan søker sikrer tilstrekkelig økonomisk likviditet i prosjektet ved tilfeller av overskridelser, må beskrives.

På søknadstidspunktet må søkeren i tillegg kunne dokumentere:

1. Egenkapital til å kunne finansiere minimum 20 % av den samlede investeringskostnaden til prosjektet (ikke fratrukket eventuell støtte fra Enova), og at denne egenkapitalen vil gjøres tilgjengelig for prosjektet om investeringsbeslutning fattes.
2. Eventuell lånefinansiering må kunne sannsynliggjøres, for eksempel gjennom intensjonserklæring fra bank eller liknende. Det må underbygges og sannsynliggjøres hvordan eventuelle vilkår for långiver skal innfris før frist for investeringsbeslutning.
3. Avkastningskravet brukt for prosjektet må dokumenteres.
4. Ledelsens redegjørelse for hva som skal til for å gjennomføre prosjektet, samt en bekreftelse på at omsøkt støtte fra Enova vil være både nødvendig for og tilstrekkelig til å utløse prosjektet.

¹ Gjennomføringsevne er et samlebegrep for hvor troverdig det er at aktøren kan gjennomføre prosjektet på en god måte. Begrepet innbefatter blant annet at aktøren(e) bak prosjektet må ha tilstrekkelige finansielle og organisatoriske ressurser, teknologisk kompetanse og en troverdig plan for realisering av prosjektet og resultatene. Vurdering av gjennomføringsevne gjøres også for å sikre at søker har tilstrekkelig håndtering av de risikoelementene Enovas støtte ikke avlaster. Se søkerveiledningen for mer utfyllende informasjon.

Om prosjektet ikke oppnår lønnsomhet med omsøkt støtte, skal det redegjøres for hvorfor prosjektet likevel vil gjennomføres. Merk at denne redegjørelsen ikke kan belage seg på annen offentlig støtte til prosjektet, utover det som omsøkes fra Enova.

3.2.2 Teknisk gjennomføringsevne

Søkere må ha teknisk evne til å gjennomføre det omsøkte prosjektet. Dette inkluderer tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på teknisk personell og leverandører. Teknisk gjennomføringsevne skal dokumenteres gjennom Curriculum Vitae (CV) og referanseprosjekter, samt en uttalelse om tilgjengelig kapasitet sett opp mot den totale aktiviteten hos søker.

3.2.3 Organisasjonell gjennomføringsevne

Søkere må ha organisatoriske evne til å gjennomføre det omsøkte prosjektet. Dette inkluderer tilstrekkelig kompetanse og kapasitet hos prosjektledelse og prosjektorganisasjon. Organisasjonell gjennomføringsevne skal dokumenteres gjennom CV og referanseprosjekter, samt en uttalelse om tilgjengelig kapasitet sett opp mot den totale aktiviteten hos søker.

3.3 Kvalifikasjonskriterier for prosjektet

3.3.1 Gjennomføringsplan og dokumenterte kundeforhold

Prosjektsøknaden med obligatoriske vedlegg må inneholde følgende dokumentasjon:

1. En gjennomføringsplan som viser tidslinje fram til:
  - a. investeringsbeslutning 3 måneder etter signert tilsagn om støtte fra Enova
  - b. idriftsettelse 2,5 år etter signert tilsagn om støtte fra Enova.
  - c. eventuelle gjenstående milepæler² fra søknadstidspunktet frem til investeringsbeslutning skal være beskrevet, samt hva som skal til for å nå milepælene, og hvordan dette skal realiseres.
2. Intensjonsavtaler med kunder i maritim sektor som dekker et behov på minimum 5 tonn hydrogen per dag. Se egen mal for krav til innhold i intensjonsavtale.

3.3.2 Prosjektøkonomi, budsjett og netto nåverdianalyse

Prosjektsøknaden og vedlegg 3 «Budsjett og netto nåverdianalyse» må dokumentere følgende:

3. At alle kostnader for produksjon og tilgjengeliggjøring av hydrogen til maritim sektor, og eventuelle kostnader for salg av biprodukter (investering og drift) til andre kunder, er inkludert i budsjettet og nettonåverdianalysen. Dette gjelder både kostnader for investering og drift.
  - a. I det tilfellet hvor produksjonsanlegget og infrastrukturen for å tilby hydrogen til maritim sektor ikke er på samme lokasjon, skal alle kostnader for å transportere hydrogen mellom lokasjonene også inkluderes.
  - b. Om hydrogenet selges til marked via tredjepart, må prosjektsøknaden og vedlegg 3 kunne underbygge den endelige forventede salgsprisen i markedet for hydrogenet (gitt krav under punkt 5 under).
4. At prosjektet forventes å oppnå positiv kontantstrøm i drift når planlagt salg av hydrogen og eventuelt andre produkter realiseres.³ Dette er ikke et krav i oppstartsfasen/-årene før prosjektet når kommersiell fase og oppnår forventede salgsvolum av produkter.

² Med milepæler menes gjenstående aksjoner/avklaringer/forhold (eller generelt mulige barrierer) som må håndteres for å kunne fatte en endelig og økonomisk forpliktende investeringsbeslutning for prosjektet.

³ Med dette menes at det må synliggjøres at prosjektet i drift vil ha høyere inntekter enn kostnader, forutsatt at forventet salg av produkter realiseres. Detaljer rundt dette vil fremgå av malen for budsjett og netto nåverdianalyse.

5. At prosjektet som helhet forventer å oppnå lønnsomhet over levetiden, dvs. en netto nåverdi større enn eller lik 0 iht. dokumentasjon i Vedlegg 3, med den støtten som omsøkes fra Enova, forutsatt:
  - a. At hydrogenet selges i markedet til en konkurransedyktig pris sammenliknet med fossile alternativer, eller lavere:⁴
    - i. Med konkurransedyktig pris menes den samme prisen som man forventer at fossile drivstoff som MGO vil ha i markedet sammenliknet på energibasis.⁵ Dette kravet gjelder kun for salg av hydrogen til kunder i maritim sektor.
    - ii. For salg av hydrogen til kunder i andre sektorer skal forventet salgpris for hydrogenet sannsynliggjøres gjennom intensjonserklæring med de relevante kundene, hvor forventet salgpris for og volum av hydrogen er stadfestet.
  - b. Inntekter fra eventuelle biprodukter (forventet salgpris og omfang av solgte biprodukter må sannsynliggjøres f.eks. gjennom intensjonserklæring med kunder for disse produktene).
  - c. Om prosjektet ikke forventes å oppnå lønnsomhet gitt disse forutsetningene, må det redegjøres for hvorfor prosjektet likevel planlegges gjennomført basert på den omsøkte støtten, iht. til kravet under kapittel 3.2.1, *Finansiell gjennomføringsevne*.
6. Kraftprisen som legges til grunn for prosjektet må kunne dokumenteres gjennom tilbud på fastprisaftale for kraft fra aktuell leverandør for minimum halvparten av nødvendig kraft til hele prosjektet (inkludert kraftbehov for prosessering, styring osv. i tillegg til selve produksjonsanlegget) med en varighet på minimum 5 år fra anlegget settes i drift.⁶

3.3.3 Prosjektmodenhet

Prosjektsøknaden med obligatoriske vedlegg må dokumentere samtlige punkter under. Samlet skal dokumentasjonen vise prosjektets modenhet og sannsynliggjøre at endelig investeringsbeslutning kan fattes innen 3 måneder etter signert kontrakt med Enova, og at prosjektet kan settes i drift innen 2,5 år etter signert kontrakt med Enova.

7. Prosjektbeskrivelsen skal inneholde en beskrivelse av alle elementer som er nødvendige for å etablere og produsere hydrogen på den aktuelle lokasjonen, og å gjøre det tilgjengelig for maritim sektor.
8. Prosjektet skal ha en modenhet gitt av klasse 2 i AACE (AACE International Recommended Practice No. 18R-97), eller tilsvarende. Hovedposter i kostnadsestimater, samt rapport som beskriver innholdet i estimatet skal legges ved søknaden. Kostnadsestimater skal inneholde alle nødvendige kostnader for å realisere prosjektet, ikke bare kostnader som kvalifiserer for støtte.
9. Prosjektbeskrivelsen skal inneholde en liste over alle nødvendige tillatelser og myndighetsprosesser og status på disse. Prosjektbeskrivelsen skal inneholde en beskrivelse av status på tillatelser og myndighetsprosesser opp mot kravet om drift innen 2,5 år etter signert kontrakt med Enova.
10. Prosjektet må kunne dokumentere tilgang til tilstrekkelig nettkapasitet, eventuelt kunne vise til dialog med relevant nettselskap/Statnett som bekrefter at tilgang vil kunne gis innen prosjektet skal settes i drift.⁷ Eventuelle vilkår for tilknytning må beskrives og dokumenteres at vil kunne innfris av prosjektet.

⁴ Merk at det ikke er et krav at søker selv står for salg av hydrogenet til markedet. Prosjektplanen må uansett underbygge hvordan hydrogenet når markedet og kan tilbys til konkurransedyktig pris, uavhengig av om dette skjer direkte gjennom søker eller via tredjepart.

⁵ Se egen veileder og kalkulator for å regne ut den maksimale prisen som kan legges til grunn som salgpris for hydrogen til maritime kunder.

⁶ Merk at dette dokumentasjonskravet gjelder på søknadstidspunktet. Det stilles ikke krav til hvordan kraften kjøpes/sikres når prosjektet gjennomføres.

⁷ Nettkapasiteten er begrenset i Norge, en oversikt finnes her: <https://www.wattapp.no/>. Det er derfor avgjørende for prosjektets støtte at søker kan dokumentere tilgang til tilstrekkelig nettkapasitet slik at det realistisk kan realiseres innen de gitte tidsfristene.

3.4 Søknaden må ha tilstrekkelig kvalitet

Søknaden blir ikke tatt til behandling dersom den:

- Ikke benytter prosjektbeskrivelsesmalen for programmet.
- Ikke inneholder fullgod besvarelse av alle punktene i mal for prosjektbeskrivelse.
- Ikke inneholder alle obligatoriske vedlegg, som spesifisert i kapittel 8, *Dokumentasjonskrav* .

4 Rangeringskriterier

Kvalifiserte søknader rangeres basert på følgende kriterier og vektning:

- Støttekroner per installert kapasitet i MW (Kostnadseffektivitet) vektes med 70%,
- Realisme av forretningsplanen (Forretningsplan) vektes med 30%

Søknadene rangeres separat innenfor tre ulike geografisk avgrensede konkurranseområder, som gitt i kapittel 4.3 .

4.1 Kostnadseffektivitet

Støttekrone per installert elektrolysekapasitet (MW) for prosjektet vil veie tyngst ved rangering av søknadene. Prosjektet med den beste kostnadseffektiviteten vil få karakteren 6 og de øvrige prosjektene vil få en forholdsmessig karakter sammenlignet med det beste.

Merk at med elektrolysekapasitet menes kun den installerte effekten for elektrolysørene ved maksimal produksjonskapasitet. Annen effektforbruk ved anlegget vil ikke inngå i rangeringskriteriet.

4.2 Forretningsplan

Forretningsplanen til prosjekt er det andre rangeringskriteriet. Følgende vil bli evaluert:

- Modenhet og realisme av kundegrunnlag som underbygger innteksstrømmene i kontantstrømsanalysen:
  - Maritim sektor
  - Andre segment
- Fremtidig markedspotensial for hydrogen i området
- Forretningsplan og kundegrunnlag for omsetting av biprodukter som oksygen og varme
- Andre elementer som vil kunne bidra til inntjening for prosjektet

Dokumentasjon for å underbygge rangeringskriteriet vil være etterspurt i prosjektbeskrivelsesmalen og obligatoriske vedlegg, se kapittel 8, *Dokumentasjonskrav* .

4.3 Konkurranseområder og krav til minsteavstand mellom støttede prosjekter

4.3.1 Konkurranseområder

Prisområdet for kraft har stor påvirkning på kostnadseffektiviteten for prosjektene. Konkurransen deles derfor inn i 3 geografiske adskilte områder, basert på [prisområdene for kraft i Norge](#), for å sikre spredning av prosjektene. De tre konkurranseområdene vil være:

1. Prisområde NO4 (Nord-Norge)
2. Prisområde NO3 (Midt-Norge)
3. Prisområde NO1, NO2 og NO5 (Sør Øst-Norge, Sørvest-Norge og Vest-Norge)

Prosjektene vil rangeres separat innenfor de 3 konkurranseområdene. Så fremt det er tilstrekkelig antall kvalifiserte søknader, vil det støttes minst ett prosjekt innenfor hvert konkurranseområde.

4.3.2 Minsteavstand mellom støttede prosjekter

Uavhengig av de tre konkurranseområdene, vil det hensyntas en 150 km ekskluderingszone rundt et prosjekt som mottar støtte.

Det vil si at det ikke vil kunne gis støtte til to prosjekter som ligger nærmere hverandre enn 150 km i luftlinje, regnet fra den lokasjonen hvor prosjektet skal selge hydrogen til det maritime markedet. I et slikt tilfelle vil kun det best rangerte prosjektet innstilles for støtte, mens eventuelt dårligere rangerte prosjekter som ligger nærmere enn 150 km i luftlinje vil avslås, og falle ut av listen over kvalifiserte prosjekter.

5 Konvensjonalbot for prosjekter som ikke gjennomføres iht. kontraktsfestet framdriftsplan

Dersom et prosjekt som har mottatt tilskudd under dette programmet ikke gjennomføres i henhold til kriteriene som gitt i dette kapittelet, vil tilskuddsmottaker ilegges en konvensjonalbot.

5.1 Innretning

Konvensjonalbot forfaller øyeblikkelig og betaling er påkrevet innen 5 bankdager såfremt ett eller begge av forholdene i punktene a) og b) inntreffer:

- a) Prosjekteier gjennomfører ikke investeringsbeslutning for prosjektet innen 3 måneder etter signert tilsagn om støtte fra Enova.
- b) Prosjekteier har ikke påtatt seg tilstrekkelige økonomiske forpliktelser innen 3 måneder etter signert tilsagn om støtte fra Enova til å imøtekomme kravene for «start of works», som gjør prosjektet irreversibelt, i henhold til definisjonen gitt i [det generelle gruppeunntaket for statsstøtte](#) artikkel 2, punkt 23.

Botens størrelse er på 5 % av maksimalt innvilget tilskudd fra Enova.

5.2 Dokumentasjonskrav

Før signering av tilsagn må søker bekrefte godkjent finansieringsramme fra bank som tillater utstedelse av en påkravsgaranti pålydende 5 % av innvilget tilskudd fra Enova som sikkerhet for betaling av konvensjonalbot. Følgende dokumentasjon må fremlegges og godkjennes av Enova før signering av tilsagn:

- Bekreftelse på forpliktelse til å svare konvensjonalbot (mellom søker og Enova).
- Bekreftelse på kredittramme for utstedelse av påkravsgaranti (fra bankforbindelse og til søker).
- Format for påkravsgaranti (mellom søker og bankforbindelse).

På søknadstidspunktet må søker legge ved en intensjonsavtale fra sin bankforbindelse som sannsynliggjør at prosjektet vil få den nødvendige kredittrammen for påkravsgaranti som kreves før signering av tilsagn fra Enova.

Se kapittel 8 for ytterligere dokumentasjonskrav.

6 Kostnader som kvalifiserer for støtte og maksimalt støttenivå

6.1 Kostnader som kvalifiserer for støtte

Kostnader som kvalifiserer for støtte under støtteprogrammet er investeringskostnadene for hydrogenproduksjonsanlegg og tilhørende nødvendig infrastruktur for å gjøre hydrogenet tilgjengelig til maritim sektor.

Dette inkluderer blant annet:

- Produksjonsanlegg
- Bygninger
- Grunnarbeider, herunder nødvendig oppgradering/tilpasning av kaianlegg for infrastruktur for hydrogen
- Lagertanker
- Anlegg/utstyr for prosessering av hydrogen (som kompressorstasjon)
- Bunkringstårn
- Hydrogencontainere til å laste på fartøy (som alternativ til bunkringstårn)
- Rørledninger for hydrogen innenfor samme område som produksjonsanlegg og/eller infrastruktur
- Anleggsbidrag
- Prosjektledelse

Hver enkelt spesifisert kostnadspost kan risikjusteres for å sikre et mest mulig realistisk kostnadsgrunnlag. Nivå på eventuell risikjustering skal beskrives og begrunnes i søknad.

For de fleste prosjekter vil det kunne være tilsluttende kostnader som ikke kvalifiserer for støtte. Det gjøres oppmerksom på at prosjektplanen og budsjett og netto nåverdianalyse skal inneholde alle kostnader som er nødvendige for å gjennomføre prosjektet, uavhengige om kostnadene kvalifiserer for støtte eller ikke.

6.2 Maksimalt støttenivå og beløpsgrense for notifikasjon av støtte til Eftas overvåkningsorgan (ESA)

Det kan maksimalt søkes om 400 millioner kroner i støtte til et prosjekt, og støtten kan utgjøre maksimalt 80 % av investeringskostnadene som kvalifiserer for støtte. Siden støtten tildeles basert på konkurranse der søkerne konkurrerer på kostnadseffektivitet, vil de mest effektive prosjektene vinne frem, og det oppnådde støttenivået forventes derfor å bli lavere.

Mark at dersom det søkes om og Enova vedtar støtte på 30 millioner euro eller mer må denne støtten notifiseres til Eftas overvåkningsorgan (ESA), som beskrevet i kapittel 1.5, *Støtterettslig grunnlag for støtte under programmet*. I dette tilfellet vil prosjektet fremdeles måtte fatte investeringsbeslutning og settes i drift etter de kravene som er gitt i dette dokumentet. Dette gjelder uavhengig av om godkjenning fra ESA foreligger ved fristen for investeringsbeslutning.

Vedtatt støttebeløp kan ikke oppjusteres som følge av endringer i prosjektet, økte kostnader eller endringer i valuta. Hvis de totale kostnadene ender opp lavere enn antatt vil den utmålte støtten reduseres tilsvarende slik at den prosentvise støtteandelen ikke øker.

Kostnadsgrunnlaget framlagt i søknaden kan ikke endres uten forhåndsgodkjenning av Enova.

6.3 Kostnader som ikke kvalifiserer for støtte

Følgende generelle føringer gjelder:

- Kostnadsgrunnlaget skal defineres på søknadstidspunktet. Enova dekker ikke kostnader som ikke er definert som godkjente kostnader på vedtakstidspunktet.
- Enova godkjenner ikke kostnader og forpliktelser påløpt før søknadstidspunktet eller etter avtalt sluttdato for prosjektet.
- Enova godkjenner ikke uspesifiserte kostnadsposter, heller ikke sekkepost for uforutsette kostnader.
- Enova godkjenner ikke finanskostnader eller valutakostnader.
- Merverdiavgift på innkjøpte tjenester inngår ikke som en del av godkjente kostnader dersom virksomheten er fradragsberettiget for kostnader ført i prosjektregnskapet.
- Kostnader for kjøp eller leie av tomt kvalifiserer ikke for støtte. Tomtekostnader må likevel inngå i prosjektplanen for prosjektet. Om det investeres i tomt som en del av prosjektet, skal dette inngå som en inntekt/restverdi i netto nåverdianalysen etter prosjektets siste driftsår.

Spesifikt for dette støtteprogrammet kvalifiserer følgende kostnader ikke for støtte (ikke uttømmende liste):

- Infrastruktur for biprodukter (som oksygen eller varme) eller energilagring (som batterier)
- Infrastruktur for å gjøre hydrogen tilgjengelig til kunder utenfor maritim sektor
- Kjøretøy eller andre kostnader for transport av hydrogen eller andre produkter
- Kostnader for etablering av nye kaianlegg
- Kostnader for vei/anlegg utenfor området for produksjonsanlegg eller bunkringsinfrastruktur

7 Utbetaling av støtte

Inntil 75 % av den tildelte støtten vil utbetales etterskuddsvis hver sjette måned basert på dokumenterte kostnader og framdriftsplan.

De resterende 25 % av støtten vil utbetales årlig, etterskuddsvis over de 5 første driftsårene, dvs. 5 % av støtten per år, gitt at:

1. Produksjonsanlegget for hydrogen er i drift og hydrogenet tilbys maritime kunder gjennom relevant infrastruktur.
2. Produksjonsanlegget utelukkende har produsert «RFNBO hydrogen», som definert under kapittel 1.4, *Krav til prosjekt*.

Prosjekteier vil bli bedt om å levere en årlig driftsrapport for å dokumentere at disse kravene er overholdt. Utbetaling finner sted så snart driftsrapporten er godkjent av Enova.

8 Dokumentasjonskrav

For at en søknad skal tas til behandling må den inneholde følgende obligatoriske vedlegg (vedlegg skal nummereres og navngis som gitt i tabellen):

Vedlegg #	Navn på vedlegg	Obligatorisk	Kommentar
1	Prosjektbeskrivelse	Ja	Mal på nettside
2	Kostnadsestimater med rapport	Ja	Prosjektet skal ha en modenhet gitt av klasse 2 i AACE eller tilsvarende (typisk FEED-nivå) Kostnadsestimater skal inneholde alle nødvendige kostnader for å realisere prosjektet, ikke bare godkjente kostnader. Vedlegget skal inneholde

			hovedposter i kostnadsestimater, samt rapport som beskriver innholdet i estimatet.
3	Budsjett og netto nåverdianalyse	Ja	Mal på nettside
4	Finansieringsplan og kapitalstruktur - egenkapital	Ja	Dokumentasjon som understøtter prosjektets egenkapitalfinansiering av prosjektet. <ul style="list-style-type: none"> • Regnskap eller kontoutskrift (maksimum to måneder gammelt) som understøtter en tilstrekkelig likviditet i selskapet til å dekke finansieringsplanens egenkapitalandel eller; • Garanti fra investor(er) med signatur og beløp eller; • Hvis pågående registrering av kapitalutvidelse; underlag til registermelding BRREG.
5	Finansieringsplan og kapitalstruktur - fremmedkapital	Hvis relevant; ja	Dokumentasjon som understøtter prosjektets fremmedkapitalfinansiering av prosjektet: <ul style="list-style-type: none"> • Finansieringsbevis fra långiver(e) eller; • Intensjonsavtale med bank med betingelser.
6	Årsregnskap internasjonalt søkerselskap eller internasjonal konsernstruktur	Hvis relevant; ja	Dersom søker er eid av et internasjonalt selskap må årsregnskap siste 2 år dokumenteres. Dette gjelder for alle eierselskaper i direkte oppadgående linje fra søker.
7	Forretningsplan og finansmodell for nyopprettede foretak	Hvis relevant; ja	For nyopprettede foretak (foretak uten godkjent årsregnskap siste to år) skal forretningsplan og finansmodell for selskapet over levetiden til prosjektet legges ved samt preliminært regnskap.
8	Intensjonsavtale for kredittframme til påkravgaranti	Ja	Intensjonsavtale som bekrefter at en bank garanterer for beløp tilsvarende konvensjonalbot på vegne av søkerbedriften, som beskrevet under kapittel 5.
9	Avkastningskrav	Ja	Dokumentasjon på gjeldende avkastningskrav for prosjektet.
10	Ledelsens redegjørelse	Ja	Ledelsens redegjørelse for hva som skal til for å gjennomføre prosjektet, samt en bekreftelse på at omsøkt støtte fra Enova vil være både nødvendig for og tilstrekkelig til å utløse prosjektet. Om prosjektet ikke oppnår lønnsomhet med omsøkt støtte, skal det redegjøres for hvorfor prosjektet likevel vil gjennomføres.
11	Intensjonserklæring(er) fra kunder for hydrogen i maritim sektor	Ja	Intensjonserklæringer for kjøp/salg fra maritime kunder med et samlet avtak på minimum 5 tonn hydrogen per dag. Alle intensjonserklæringer fra

			maritime kunder samles og sendes inn som ett vedlegg.
12	Intensjonserklæring(er) fra kunder for hydrogen utenom maritim sektor	Hvis relevant; ja	Intensjonserklæringer for kjøp/salg av hydrogen fra kunder utenom maritim sektor. Skal inneholde forventet salgspris og volum for hydrogenet som underlag til vedlegg 3. Alle intensjonserklæringer fra hydrogenkunder utenom maritim sektor samles og sendes inn som ett vedlegg.
13	Intensjonserklæring(er) fra kunder for salg av biprodukter / dokumentasjon for mulig salg av fleksibilitet til kraftnettet	Hvis relevant; ja	Intensjonserklæringer for kjøp/salg av biprodukter som oksygen og varme, eller salg av fleksibilitet inn i kraftnettet. Intensjonserklæringer for kjøp/salg av biprodukter skal inneholde forventet salgspris og volum for biproduktene som underlag til vedlegg 3. Dokumentasjon for eventuelt salg av fleksibilitet skal underbygge mulige inntekter gjennom dialog med relevant nettselskap eller annet. Alle intensjonserklæringer/dokumentasjon fra kunder for biprodukter/salg av fleksibilitet samles og sendes inn som ett vedlegg.
14	Kraftprisavtale	Ja	Skal vedlegges for å dokumentere kraftprisen brukt i netto nåverdianalysen. Se kapittel 3.3.2 for krav.
15	Tilgjengelig nettkapasitet	Ja	Dokumentasjon iht. krav under kapittel 3.3.3.
	Kostnad for nettleie	Ja	Dokumentasjon på antydte kostnad for nettleie for prosjektet, ved dialog med relevant nettselskap eller annen relevant aktør. En gjennomsnittlig pris over prosjektperioden kan legges til grunn, og antagelsene for å bruke denne prisen må komme frem av dokumentasjonen.
16	Konsortiumsavtale med prosjektpartnere	Hvis relevant; ja	Dokumentasjon på konsortiumsavtaler med ev. partnere i prosjektet. Dette gjelder ikke leverandører e.l., men partnere som skal være med å gjennomføre investeringen.
17	Referanseprosjekter	Ja	Beskrivelse av minimum ett, og maksimum tre relevante referanseprosjekter.
18	CV	Ja	Mini-CV for nøkkelpersonell i prosjektet, maks seks stykker.

9 Informasjon om søknadsprosessen og hvordan søknadene behandles?

Støtte gjennom dette programmet tildeles basert på konkurranse. I slike tilfeller er det en forutsetning at alle aktuelle søkere mottar samme informasjon i søknadsprosessen, slik at alle søker basert på samme

konkurransesgrunnlag. Eventuelle spørsmål til Enova rundt programmet vil derfor bes om at stilles skriftlig. En oppsummering av svar på mottatte spørsmål vil med jevne mellomrom publiseres på programmets nettside.

Søknader og vedlegg skal sendes inn via Enovas søknadssenter tilgjengelig fra Enova.no. Konkurransen har frist 15. august 2024. Søknadene behandles samlet etter søknadsfristens utløp.

Søknadene blir vurdert og rangert basert på den informasjonen som er oppgitt i søknaden. Enova kan be om utfyllende informasjon etter endt frist, for eksempel av uklarheter rundt hvorvidt et prosjekt oppfyller kvalifikasjonskriteriene til støtteprogrammet. Dersom det blir aktuelt vil alle søkere bes om å ettersende samme informasjon.

Søknaden vurderes av saksbehandlere i Enova. Tredjepartsvurdering innhentes ved behov.

Søkerne vil bli informert om utfallet av konkurransen så snart vedtak er fattet i Enova.

10 Øvrige betingelser

Prosjekteier er forpliktet å rapportere til Enova, årlig, i 5 år etter at sluttrapport for investeringsprosjektet er levert. Utover de krav som er beskrevet under kapittel 7, *Utbetaling av støtte*, skal tilskuddsmottaker rapportere mengde solgt hydrogen (i tonn) per år, det skal oppgis hvordan energimengden fordeler seg mellom forskjellige hydrogenbærere (om relevant), samt fordeling mellom kundegrupper (maritim transport, landtransport, industri). I tillegg vil tilskuddsmottaker bli avkrevd driftsrapportering av nøkkelparametere som for eksempel, men ikke begrenset til, oppnådde virkningsgrader, kostnad for hydrogen produsert, oppnådd salgspris for hydrogen og andre produkter, og oppetid på anlegget.

Tilskuddsmottakere må også gi tillatelse til tilgang til elforbruk via Elhub⁸ for relevante målere knyttet til prosjektet, slik at elforbruk opp mot mengde produsert hydrogen kan dokumenteres.

Dersom den prosjektansvarlige søker på vegne av et konsortium må det fremlegges en bindende avtale mellom konsortiets deltakere som regulerer rettigheter og plikter i prosjektet, inkludert rapportering av prosjektøkonomi, før utbetaling av støttemidler fra Enova. Egeninnsatsen (inkludert finansiering) må dokumenteres i budsjettmalen for hver prosjektdeltaker og eventuelt for hver av prosjektets arbeidspakker.

Enova forbeholder seg retten til å bruke generaliserte data fra alle innsendte søknader for kommunikasjon med markedet knyttet til faktiske kostnader for produksjon av hydrogen fra kraft i Norge i dag.

Se også [Generelle regler for tilskudd fra Klima- og energifondet](#).

---

⁸ Se <https://elhub.no/>

Vedlegg A

En bedrift er «i økonomiske vanskeligheter» dersom ett eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

For små og mellomstore bedrifter (SMB) og store bedrifter:

1) Forutsatt at bedriften eller konsernet er eldre enn tre år fra foretaksregistrering: *Hvis mer enn halvparten av den tegnede kapitalen (innskutt kapital), inkl. overkurs, har forsvunnet som resultat av akkumulerte tap. Tegnet kapital omfatter ikke ansvarlige lån eller andre gjeldsinstrumenter.*

Denne «testen» må bestås både av bedriften og konsernet som bedriften eventuelt er en del av. I sistnevnte tilfelle skal konsoliderte regnskaper legges til grunn.

2) *Hvis bedriften eller konsernet som virksomheten inngår i er insolvente (grunnvilkåret for åpning av konkurs).*

Kun for store bedrifter:

3) Hvis bedriften sammenhengende i de to siste årene har

- i) gjeld/egenkapital > 7,5 og
- ii) EBITDA/finanskostnader < 1.

(Merk at «testen» under punkt 3) ikke skal gjøres på konsernnivå, kun bedriftsnivå).

UTKAST